

5 ГРУДНЯ — ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ

Велика, багата наша Батьківщина. Але тільки в роки радянської влади вона вийшла в перші ряди наймогутніших держав світу. За короткий час, 42 роки, половина з яких витрачена на нав'язані нам капіталістичними державами війни і відбудову народного господарства, Радянська республіка з відстаючої аграрної країни стала другою промисловою державою світу, з крупним сільським господарством. На першому місці поки що Америка. Але в найближчі 10—12 років наш народ здійснить гасло: «Наздогнати і випередити Америку».

Середньорічні темпи росту промисловості в нас у 3—5 разів вищі, ніж у США. А по сільському господарству це завдання буде вирішене значно раніше.

Заможно, культурно стали жити трудящі в радянській країні.

Конституція Радянського Союзу є підсумком наших завоювань. Вона перетворила в дійсність мрії і прагнення краях умів людства. В ній записано те, про що мріяли покоління борців-революціонерів, що вже здійснено в нас; увійшло в наше життя.

Скільки б не минуло десятиріч з дня народження Радянської Конституції, що стала маяком для всього прогресивного людства, зразком справді демократичних звершень для країн табору соціалізму, — цей день не забуде історія, він залишиться у віках.

31 січня 1924 року Другий Всесоюзний з'їзд Рад прийняв першу союзну Конституцію, яка законодавчо оформила добровільне об'єднання рівноправних

Радянських соціалістичних республік в Союзі РСР.

Згодом, через 12 років, 5 грудня 1936 року, Надзвичайний восьмий Всесоюзний з'їзд Рад після всенародного обговорення прийняв нову Конституцію СРСР. Цей день рівнозначний другій знаменитій даті епохи: 25 жовтня 1917 року. Тоді була завойована трудящими Радянська республіка, а через 19 років народ записав у Радянській Конституції досягнення першої фази комунізму — соціалізму.

«Конституція нашої держави — на ділі найдемократичніша», зазначав М. С. Хрущов у своєму виступі по американському телебаченню 27 вересня 1959 р.

Тому не випадковим є те, що жодна конституція в капіталістичному світі не була так оспівана народом, як Конституція нашої соціалістичної держави, держави робітників і селян. Народні пісні, твори радянських митців підносять до найвищого звучання здобутки радянського народу, закріплені в Радянській Конституції: право на працю, освіту, відпочинок. Вона стверджує рівноправність націй, однакові права для жінки й чоловіка.

Всесвітньоісторичні завоювання радянського народу, закріплені в законодавчому порядку в Конституції, досягнуті під керівництвом Комуністичної партії, яка виховала «чуття єдиної родини» (П. Тичина) в нашому народі.

Радянський народ славить закон нашого життя, славить партію, натхненника і керівника в боротьбі за побудову комунізму в нашій країні, за мир, дружбу і прогрес у всьому світі.

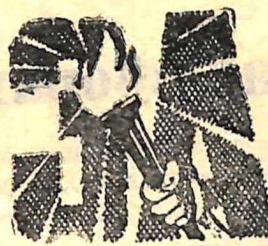
Новий загін науковців

У цьому році аспірантура нашого інституту отримала нове поповнення в складі 11 осіб. Більшість із новоприйнятих — люди з великим виробничим стажем. Зараз аспіранти приступили до вивчення марксистської філософії і

іноземної мови. Перші семінари з історії філософії пройшли успішно. Усі аспіранти першого року навчання відразу ж включилися в громадсько-корисну роботу інституту. Так, Н. Шпильова і М. Земляний працюють агітаторами в ака-

демичних групах, М. Пазяк — в редакції газети «За педагогічні кадри», Б. Ковбасенко і В. Рудаків проводять консультації з математики для студентів І курсу.

А. ВЕЩИЦЬКИЙ,
аспірант I року навчання.

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

Про підготовку дефектологів

Закон «Про зміцнення зв'язку школи з життям і про дальший розвиток системи народної освіти в СРСР» вимагає докорінної перебудови роботи спеціальних шкіл для аномальних дітей. З цією метою зараз провадиться велика робота: переглядається та уточнюється система і структура спеціальних навчальних закладів, вносяться науково обгрунтовані доповнення і зміни в методику викладання загальноосвітніх предметів для аномальних дітей, відводиться для цього більше часу та удосконалюється методика професійно-трудового виховання і навчання.

При перебудові спеціальних шкіл ставиться завдання в значно більшій мірі визначити і врахувати специфічні особливості роботи в них, чітко охарактеризувати цілі та засоби навчання і виховання аномальних дітей. Враховується також і те, що головне завдання спеціальних шкіл полягає в тому, щоб поряд з загальною освітою дати їх вихованцям по можливості високу професійну підготовку, що дозволяло б їм відразу ж після закінчення школи йти безпосередньо на виробництво.

Центральною фігурою, що здійснює і буде здійснювати перебудову роботи спеціальних шкіл, є вчитель-дефектолог. Від нього, головним чином, залежить якість підготовки аномальних дітей до продуктивної праці в умовах сучасного промислового та сільськогосподарського виробництва.

Як же ми здійснюємо підготовку кадрів для цієї нової (перебудованої) спеціальної школи?

Дефектологічний відділ нашого інституту за 40 років свого існування набув чималого досвіду в підготовці дефектологів. Його випускники успішно працюють не лише в спеціальних

Викладач кафедри музики В. А. Уманець проводить бесіду з керівниками хорів шкіл України.

школах УРСР, але і в багатьох інших союзних республіках.

За останні роки кафедрою дефектології внесено ряд змін у навчальний план відділу, що дозволяє значно поліпшити практичну підготовку майбутніх дефектологів.

Відомо, що понад 20 років у підготовці дефектологів існував необгрунтований дуалізм, який полягав у тому, що одну з двох паралельно готували до двох принципово різних спеціальностей: з одного боку, до викладання мови і літератури (або природознавства і географії) для середньої загальноосвітньої школи (це стояло на першому місці) і, з другого боку, до викладання цих же предметів для спеціальної школи. Питома вага дефектологічної підготовки була зведена до мінімуму. Не випадково наші випускники одержували зовсім недостатню підготовку до роботи в спеціальній школі, яка, порівнюючи з середньою масовою школою, має свої особливі цілі і працює зовсім за іншими навчальними планами, програмами і підручниками. Особливо мало приділялося уваги підготовці дефектологів до найбільш складної і відповідальної роботи в молодших класах спеціальних шкіл.

Внесені зміни в навчальний план дефектологічного відділу значно наближають підготовку вчителів-дефектологів до роботи в спеціальних школах. У ньому різко збільшився цикл дефектологічних предметів, які зараз по праву займають ведуче місце. Збільшено час і уточнено систему педагогічної практики в спеціальних школах.

Чотирирічний досвід роботи за новим навчальним планом показує, що студенти одержують значно кращу підготовку до роботи саме в спеціальних школах, зокрема в молодших класах.

Останній варіант нового навчального плану передбачає також поєднання стаціонарного, вечірнього та заочного навчання. Так, у 8 семестрі, перебуваючи на педпрактиці, студенти будуть навчатися за системою вечірньої освіти, а у 9 семестрі — за системою заочної освіти.

Значно збільшено час педагогічної практики, на яку відводиться 47 тижнів (замість 18—22 тижні за раніше існуючими планами). Передбачається, що студенти повинні не тільки знайомитись, але й працювати в школі вже з II семестру, для чого відводиться щотижня по одному дню безвідривної практики.

Проте новий навчальний план має і деякі недоліки. Так, педпрактика в спеціальних школах сконцентрована на 9 семестрі, який повністю відводиться для цієї справи. Це призводить до того, що найскладніший вид педпрактики (з добувального періоду) став на перше місце (адже починати цю практику можна лише з 1 вересня, коли студенти ще досить мало знають аномальних дітей). Очевидно, краще було б дотримуватись у педпрактиці дефектологічного відділу тієї послідовності, що є зараз.

Крім того, перебудова спеціальної школи вимагає докорінного поліпшення професійної підготовки аномальних дітей. Адже зараз переважна більшість вчителів праці в спеціальних школах не має ніякої дефектологічної підготовки, а іноді навіть професійної. Отже, вони навчають дітей, з особливостями яких зовсім не обізнані. Саме тому цілком справедливо вимоги керівників спецшкіл щодо крайньої потреби підготовки висококваліфікованих кадрів професійного навчання. Це питання зараз надзвичайно актуальне і при наявності непоганої матеріальної бази в нашому інституті його успішно можна розв'язати. Крім нас, на Україні його розв'язувати нікому.

Забезпечивши школи необхідною кількістю зазначених кадрів, ми тим самим створимо реальні умови для ще більшого піднесення як загальноосвітньої, так і професійної підготовки учнів спецшкіл, зуміємо підготувати їх до найбільш активної участі в продуктивній праці. Це сприятиме також найбільш повному розкриттю можливостей аномальних дітей.

М. ЯРМАЧЕНКО,
кандидат педагогічних наук.

Склад новообраного профкому інституту

1. Ніколенко Д. Ф. — голова профкому.
2. Денисенко В. В. — заступник голови профкому.
3. Чуйко І. Ф. — заступник голови профкому.
4. Рудакова І. Д. — скарбник.
5. Лата О. Ф. — секретар.
6. Очеретний А. Д. — керівник виробничої комісії.
7. Порязев О. Г. — керівник побутової комісії.
8. Мішина О. Д. — керівник культкомісії.
9. Лесик В. Г. — член побутової комісії.
10. Науменко Н. — член побутової комісії.
11. П'яківська Г. О. — член культкомісії.
12. Соболев В. — член культкомісії.
13. Соліківська Н. — член виробничої комісії.

Громадським інспектором по охороні праці обрано Медушевського А. Г.

СПИСОК ЧЛЕНІВ РЕВІЗИЙНОЇ КОМІСІЇ ПРОФКОМУ

1. Шиманський І. Є.
2. Земляний М. І.
3. Федченко П. М.

Питання практики — на партійних зборах

16 листопада на мовно-літературному факультеті відбулися відкриті партійні збори, на яких обговорювалося питання про наслідки педагогічної практики студентів п'ятих курсів. До організації таких тематичних зборів партбюро факультету вдалося вперше, і саме тому дехто з членів бюро вагався, чи доцільно це взагалі. Але хід зборів, активне обговорення доповіді декана факультету А. К. Данилюка, зокрема критичні зауважен-

ня щодо організації педагогічної практики і, нарешті, ухвала зборів показали, що такі збори справді доцільні. Збори були загальними і дійсно відкритими, з присутністю усіх студентів-практикантів і методистів.

У виступах комуністів, позапартійних, зокрема у виступах студентів-практикантів, відзначалися позитивні сторони організації і проведенні педагогічної практики і особливо гостро були

піддані критиці недоліки.

Практика показала, що перебування студентів на робочому місці вчителя сприяє всебічній підготовці майбутніх педагогів.

Якщо по своїй основній спеціальності студенти виявляли міцні й ґрунтовні знання, то в організації позакласної роботи серед учнів практиканти нерідко виявляли слабку підготовку. Зокрема студенти вказували на те, що їм необхідні хоча б мінімальні знання з до-

моводства, уміння користуватися хоча б одним музичним інструментом.

Партійні збори явилися ніби завершувачим захистом практики студентами і одночасно допомогли викрити недоліки і спрямувати далі роботу деканату, кафедр, викладачів і студентів по шляху вдосконалення усієї системи підготовки майбутніх учителів.

М. ПЛЮЦ,
ст. викладач кафедри української мови.

Гурток повинен стати масовим

Що найважливіше для філолога? По-моєму, це любов до літератури і, звичайно, її глибоке знання. Саме цій меті підпорядкована робота студентського наукового гуртка російської та зарубіжної літератури, одним із членів якого є і я.

Наш гурток може дати майбутньому філологу дуже багато. Насамперед, він дає більш глибокі, в порівнянні з передбаченими за програмою, знання літературного процесу. Опрацюючи обрану тему або слухаючи реферат іншого гуртківця, докладно знайомишся з творчістю письменника чи з окремим твором, вдумаєшся в те, що тебе хвилює, більш глибоко, ніж при простому читанні, входиш у зміст твору. Все це сприяє розвитку творчого, критичного мислення.

Для естетичної оцінки художнього твору немає стандартних правил, вона здебільшого залежить від особистих асоціацій людини. Це дає широку основу для творчого підходу навіть до глибоко досліджених творів.

Студенти мовно-літературного факультету, у яких є нахил до поглибленого вивчення літератури, працюючи в науковому студентському гуртку, свої творчі спроби виноситимуть на суд своїх товаришів. Дискусії, які викличе кожна цікава робота, будуть дуже корисні як для автора, так і для інших учасників гуртка. Найбільш са-

мостійні і оригінальні дослідження членів гуртка будуть виноситись на теоретичні конференції, на огляд наукових студентських праць.

29 жовтня відбулося чергове засідання гуртка, на якому було заслухано доповідь студентки другого курсу Н. Костенко: «Тема революційного подвигу в творчості І. С. Тургенєва». Ми слухали реферат з великим інтересом. Відчувалось, що робота виконана з великою любов'ю до письменника, з прагненням сказати щось нове про зображення революційного подвигу у його творах. Не дивно, що реферат викликав жваве обговорення і товариську критику.

На наступних заняттях розглядатимуться дослідження про поему М. Ю. Лермонтова «Демон», повість Е. Хемінгуей «Старик і море», поему О. Блока «Возмездие».

На жаль, наш гурток ще не став таким масовим, яким він повинен бути на мовно-літературному факультеті. Та й ті, хто записався в гурток, не завжди відвідують заняття, що, на мою думку, залежить не стільки від інтересу до нього, скільки від дисциплінованості.

Сподіваємося, що наш гурток стане більш численним, а тому й більш корисним, і робота його буде більш продуктивною.

І. ТРУХІН,
студент II курсу російського відділу.

ШИРИТЬСЯ ОБСЯГ РОБІТ

Удосконалення практичних навичок

Робота з студентами інженерно-педагогічного факультету вимагає дещо відмінних від інших методів роботи. Враховуючи це, ми вирішили зробити так, щоб студенти, які вже мають деякі навички у володінні інструментом, ще більше вдосконалювали їх, виконуючи більш складні трудові операції, наприклад, виготовлення табуреток, рамок, судійських вишок, розмічувальних циркулів, які потрібні для майстерень. Студенти зараз виготовляють ручні лещата, конструкція яких розроблена старшим виклада-

Студенти, які пройшли практику в учбових майстернях, в період виробничої практики на заводах продовжують виготовлення деталей для потреб виробництва.

Важливо, що студентам-практикантам 1957—1958 рр. навчання надані кваліфікаційні розряди.

В. ГОНЧАР,
майстер учбових майстерень.

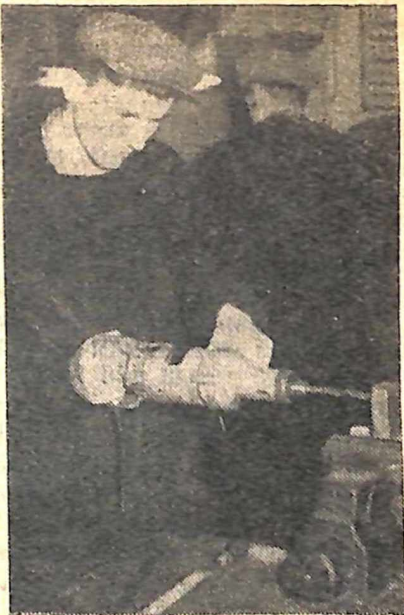
Студенти інженерно-педагогічного факультету **В. Прилико, М. Павлов, Л. Сидоренко, В. Соболев** за роботою з електроінструментами.

Фото М. Шурыка.

Студентські вироби — на виставці

З року в рік розширюються майстерні нашого Інституту, вводяться нові види робіт з практику на фізико-математичному факультеті. Студенти інженерно-педагогічного факультету і відділу фізики вже тепер виконують, поряд з операціями по обробці дерева і металу, комплексні роботи у вигляді окремих виробів, наприклад виготовляють циркулі, плоскогубці.

Багато зроблено для обслуговування інших факультетів. Так, студенти Павленко, Маховський, Маматюк, Денисенко, Яновський виготовили інструменти, які експонувалися на виставці робіт студентів інституту і учнів середніх шкіл України. Крім того, на виставці були представлені роботи по металу і обробці скла та прилади

чем М. Чумаком. Такі лещата можуть бути використані на робочому місці слюсаря в шкільних майстернях, де не вистачає цього інструмента. А потреба в ньому зростає.

Крім того, для удосконалення навичок роботи по обробці матеріалів кожен студент буде вживати під час навчання в майстерні електроінструменти. Це полегшить в 5—6 разів виконання завдань.

Сподіваємося, що студенти інженерно-педагогічного факультету будуть з кожним днем все більше виготовляти в майстернях інституту наочних посібників по обробці дерева і металу, до роботи над чим студенти вже приступили.

Закликаємо всіх викладачів, майстрів та студентів взяти активну участь в розробці та виготовленні наочних посібників.

К. ЦЕБРЕНКО,
завідуючий учбових

Місячник книги

Успішно проходить у нашому інституті місячник книги. На кожному факультеті від комсомольської організації виділені відповідальні за цю важливу громадську справу, більшість студентів поставилася до неї серйозно, свідченням чого є значне перевиконання плану.

Педагогічний факультет при зобов'язанні розповсюдити книг на 5000 крб. вже продав їх більше як на 6000 крб., а мовно-літературний відповідно до 6000 — на 6500 крб.

Гірше стоїть справа на фізико-математичному факультеті. Там взяли вище зобов'язання, а саме — на 8000 крб. Прикро, що до цієї цифри ще далеко — книг розповсюджено на суму 6300 крб.

Звичайно, робота ще не закінчена, хоч і часу залишилося небагато. Комсомольська організація нашого інституту повинна з честю справитися з поставленим завданням.

Як ми відпочиваємо

Найактуальніші теми з життя радянського суспільства не проходять повз увагу нашої групи. Недавно у нас відбулися цікаві комсомольські збори на тему «Досягнення радянської науки у справі вивчення космосу». Студентки Барабаш, Муха, Шевченко підготували цікаві повідомлення про будову третьої космічної ракети, про її політ та умови польоту людини на Місяць. Після виступів розгорівся цікавий диспут: кожний ділився своїми знаннями з товаришами. Ми залишилися задоволеними — частіше б проводити такі збори!

Наші дівчата не тільки вмійють добре готуватися до занять, але й змістовно, весело проводити свій вільний від навчання час. Свідченням цього є вечір дружби між студентами нашої групи і робітниками заводу «Ленінська кузня». Учасники

художньої самодіяльності — наші товариші — виступили перед робітниками верфі з програмою, яка готується до Декади українського мистецтва і літератури в Москві. Висловлюючи своє задоволення, глядачі нагороджували їх бурхливими оплесками.

Акомпанував нашим «артистам» студент 1-го курсу спецвідділу Ю. Балашов, якому ми дуже вдячні.

Після концерту відбулись ігри, танці під акомпанемент інструментального квінтету заводу.

Веселі, з піснями поверталися ми з верфі. А через кілька днів робітники заводу «Ленінська кузня» були присутні на нашому курсовому вечорі.

Л. ДЯЧЕНКО,
Н. АДАМСЬКА,
студентки II курсу педагогічного факультету дошкільного відділу.

Багато чого треба вміти майбутньому педагогові! На фото: студент IV курсу педагогічного факультету **О. Корнійчук** за виготовленням чохла на стільці в робочій кімнаті.

Про хор інститутський

У товаристві лад — усяк
тому радіє.
Дурне безладдя лихо діє,
І діло, як на гріх,
Не діло — тільки сміх.

Л. І. ГЛІБОВ.

Виступає хор Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького!

Ці слова повинні пролунати в наступному році в Москві на Декаді українського мистецтва і літератури. Можна навіть уявити собі, як під склепінням залу Великого театру або палацу спорту імені В. І. Леніна замре останній стоголосний акорд і навальний шквал оплесків загримить на честь юнаків і дівчат, які стали колись студентами-співаками в нашому інституті.

Це, звичайно, поки що мрія. Але мрія, яка має всі підстави для здійснення. В розпорядженні хорового самодіяльного колективу інституту висококваліфіковані керівники, концертмейстери, репертуар, приміщення. Майже в усіх учасників хору високі вокальні дані... Та цього мало.

Чи може сучасний інститутський хор вважати себе інститутським? На жаль, ні. Хор складається із студентів перших — третіх курсів (IV курс — на практиці, V — випускники, їм не до хору) мовно-літературного факультету і має моральне право іменуватися навіть не факультетським, а лише хором I—III курсів факультету.

Небезсідставно хвилюються студенти, кажучи про те, що в багатьох інститутах існують прекрасні хорові колективи (КДУ, КПІ, медінститут та ін.). А ми не маємо навіть звичайного

загальноінститутського самодіяльного хору! Люди є, хороші керівники є, а хору нема! Показати, на що здібен педінститут, відстояти його честь нікому!

І тут вчасно, нарешті, назвати причину, яка заважає створенню в інституті міжфакультетського самодіяльного хорового колективу. А втім, цю причину вже назвав Л. І. Глібов. Серед керівників факультетів і громадських організацій відсутня зацікавленість в тому, щоб підтримати славу інституту.

Не таємниця, що в хорі (як майже в кожному непрофесійному) бракує чоловічих голосів. Та й де вони візьмуться на факультеті, де дівчат 90 процентів? Але хлопці, і з добрими голосами, є на педагогічному, і на фізико-математичному факультетах. На запрошення вони, на жаль, не відгукуються. Ні комітет комсомолу, ні профспілкові організації, ні деканати, ні навіть партійні бюро факультетів не подбали про те, щоб провести якусь роботу і допомогти здібним студентам з відповідними даними знайти стежку до загальноінститутського хору. Це дуже прикра байдужість.

Мало того, понад три тижні триває «холодна війна» між керівниками хору і заступником декана фізико-математичного факультету Г. Г. Кордуном. Давно-давно від директора інституту тов. Кордун одержав письмове розпорядження виділити до складу хору студентів факультету, яких відібрано працівниками кафедри музики. Розпорядження є, списки є, а... співаків нема.

Дивлячись на те, як ставляться до такої важливої спра-

ви керівники факультетів та громадських організацій, відповідно поведуть себе і хористи з мовно-літературного факультету, забуваючи, що вони самі в недалекому майбутньому стануть вихователями молоді.

На репетиціях хору можна спостерігати приклади безвідповідального, непедагогічного ставлення до своєї справи з боку студентів. Так, навіть одні з кращих хористів В. Галух і В. Деркач можуть спокійно курити під дверима і зайти на репетицію тоді, коли хор уже почав співати; В. Токарчук і О. Скрипниченко зненацька ладні підняти дискусію про те, в якій тональності написана пісня «Вечір на дворі» (і зупинити спів), а Н. Колодій здатна набридати керівникові дві години підряд, що в неї скоро заліз і щоб її відпустили. Власник непоганого, потрібного для хору баса В. Кравченко (з літфаку!) вважає, що його голос занадто розкішний для такого ансамблю і, незважаючи на умовляння, тільки гордо обіцяє ходити на заняття (але не ходити). Може бути й таке: починають пісню, повинен заспівувати Ю. Юцевич, туди-сюди, але прославленого тенора і слід прохолов... Таких фактів поведінки, що заважає нормальній роботі хору, можна навести безліч. Але це дрібниці, хоч і неприємні.

Наприкінці хочеться звернутися до всього колективу інституту — студентів, викладачів, керівників: та чи ж буде у нас хор інститутський, самодіяльний? Це питання честі нашого інституту.

А. ДЯЧЕНКО,
учасник хору.

Ось і закінчуємо...

Сум обгортає, коли починаєш відчувати себе гостем в інституті. Останній навчальний рік і такий короткий!

На думку п'ятикурсників, з швидкістю Третьої Космічної наблизяться маршоподібні акорди фіналу, залишаючи в минулому навіть найцікавішу виїзну педпрактику. Цікавою вона була не тим, що поза планом довелось багато мандрувати, милуватися безмежними просторами полтавських садів, налитих по вінця соковитими яблуками, прозорою голубінню неба з легкими хмаринами, чарівною дорогою зміною, вологим спокійним диханням вод Червоного Осколу; величною, наділеною теплою і людяністю, архітектурою харківської площі Дзержинського...

А доля дбала про урізноманітнення наших вражень, додаючи до них трохи неприємностей, збентеження, обурення...

Цікавою була практика тим, що ми відчули велику теплоту харківських і київських шкіл. Ми остаточно переконалися, що рожеві надії здійснилися: обрана професія — не помилка.

Чародій музики П. І. Чайковський говорив: «Що може бути краще в житті, як діти і квіти?» І ось цьому найкращому в житті ми покликані служити. Тільки добрий, чуйний, уважний лю-

дині можуть відкриватися серця дітей.

Майже всім нашим практикантам вдавалось розкривати кожну грань їх душі, кожну їх дитячу думку, радість, турботу, образ. Саме на цій останній практиці ми зрозуміли, що дефектологу для справжньої педагогічної майстерності необхідно вміння і співати, і малювати, і грати, і розповідати казки. Ми щиро вдячні деканатові за те, що маємо змогу поповнити свої знання з мистецтва на лекціях хорового співу. З другого боку, тільки курс дефектологів деканат обійшов своєю милістю: ми не маємо хоча б одного, вільного від лекцій, дня для самостійної роботи.

У нас переважають практичні роботи, спецсемінари. Треба бути в школі, в слуховому, логопедичному кабінеті, щоб наші реферати були цікавими, дослідницького характеру і допомагали нам по-справжньому підготуватися до державних екзаменів.

На жаль, такої змоги ми не маємо. Спочатку ми хвилювались, потім прийняли тактику очікування, зараз прохаємо деканат надати нам змогу працювати самостійно над необхідним матеріалом.

М. АДАМЕНКО,
студентка V курсу педагогічного факультету.

С. КВАЗІМОДО

Туга за Півднем

Іскриться простір, сніговий, безкрайний,
Над обрієм червоний місяць сходить,
Заглянувши в озер застигли води,
У путь свою небесну вирушає.

Давно я бачив Півдня море синє,
Давно чув звуки я такі знайомі —
Рев череди, що поспіша додому,
Курликання тужливе журавлине.

Свій край покинув і живу з тих пір я,
Оточений картиною одною;
Ломбардї тут небо надї мною,
А навкруги рівнини й плоскогір'я.

О краю мій, лише в думках і мріях
До тебе я тепер вернутись можу.
Оплакує з нас батьківщину кожен,
І спогад серце розрива — не гріє.

Сіциліє, стоїш переді мною
В пропасниці, у ланцюгах, лахмітті,
Прокляття чую лиш несамовиті,
Стократ повторені бездушною луною.

Такою ти завжди була — віками,
А як живуть сини твої у тебе:
Ідуть акацію і слять прикриті небом,
Ідуть в життя кривавими стежками.

В цей зимній вечір повернутись можу
До тебе в спогадах, мій рідний краю.
За що тебе люблю, і сам не знаю —
За батьківщиною ж з нас тужить кожен.

НА ЕСТЕТИЧНІ ТЕМИ

Творча удача франківців

14 листопада цього року в драматичному театрі імені І. Франка колектив нашого інституту, викладачі і студенти, дивилися виставу п'єси М. Старицького «Не судилось».

З великою увагою, хвилюванням і напруженням стежили присутні за артистами на сцені. Легка й невимушена їх гра, щира, задушевна мова, майстерно зроблені декорации, — все це відразу полонило серця.

Перед очима глядача постала Україна дореволюційного минулого, з її чарівною природою, але безправним життям простого народу.

Крок за кроком в грі акторів розкривалося фальшиве народолюбство та панський лібералізм Михайла (артист М. Досенко), розбещеність і жорстокість його матері, поміщиці Ганни Петрівни (народна артистка УРСР П. Нято), і батька-поміщика Івана Андрійовича (заслужений артист УРСР О. Давиденко), спотворене панське виховання їх дочки Зізі (артистка

О. Клименко), покоївки Анишки (артистка В. Салтовська) та інших. Розпусній галереї панства протистоять люди з народу, носії високих благородних почуттів: лікар Павло Чубань (артист М. Задніпровський), бідна селянська дівчина Катря (артистка Г. Яблонська), її мати-вдова Дзвонариха (народна артистка УРСР К. Осмяловська), подруга Катрі Пашка (артистка Ю. Ткаченко), бідний парубок Дмитро Ковбань (артист В. Цимбаліст) тощо.

В хвилюючих образах, створених артистами, розкривається, як панська легковажність і егоїзм руйнують щастя простих людей — Дмитра, Катрі та її матері.

Скривджений Дмитро, у якого потоптали все найсвятіше — його любов, стає месником. Аж до зоряного неба піднімаються на задньому плані сцени червоні заграви — вогні, в яких палає поміщицький маєток, а ближче до глядача в сільській хатині в передсмертних муках конає

жертва панської розпусти — нещасна Катря, божеволіє її мати. І над всім цим на фоні заграв лунають могутні слова Павла Чубаня про правду.

Здається, краще передати неможливо!

Тамуючи подих, стежили глядачі за розвитком подій, час від часу в різних місцях залу чулись тихі зітхання, на очах багатьох блищали сльози — і неодноразово на протязі всієї гри зривались бурхливі оплески.

Закінчилась вистава. Студенти інституту піднесли артистам великий букет квітів, вітаючи їх з новим творчим досягненням і бажаючи їм ще більших успіхів у підготовці до Декади українського мистецтва і літератури в Москві.

З словом-відповіддю виступив народний артист УРСР Д. Мілютенко. Він щиро подякував глядачам за теплу зустріч. Для акторів, сказав Мілютенко, нема більшого щастя, як відчувати, що глядач нас тепло зустрічає і підтримує. Це надає нам сил для дальшої

праці для втілення в життя на сцені нових образів. Артисти театру разом з драматургами О. Корнійчуком, В. Минком, Л. Дмитерком та іншими готуються до гідної зустрічі Декади. Ваша підтримка, — сказав далі Д. Мілютенко, — додає нам нових сил до праці.

М. ПАЗЯК,
аспірант кафедри української літератури.

Студентка III курсу мовно-літературного факультету Л. Іванова розмовляє з артистами після спектаклю.
Фото В. Орловського.

Шведська Академія словесності і мовознавства на урочистому засіданні 22 жовтня цього року одностайно присудила Нобелівську премію в галузі літератури за 1959 рік італійському поетові-лірику Сальваторе Квазімодо. Вище друкуємо один із віршів італійського поета в перекладі колишнього студента нашого інституту П. Соколовського.

Велика історія

О. КАРДАШ

Стало вже традицією вважати святкування роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції початком місячника чехословацько-радянської дружби, коріння якої сягають в глибоку давнину і яка особливо розквітла після перемоги радянського народу над гітлерівськими загарбниками в роки Великої Вітчизняної війни.

Історія не знає будь-яких серйозних конфліктів між українським і чехословацьким народами протягом останнього тисячоліття (X—XX ст.). Збереглися численні історичні документи, які яскраво свідчать про те, що з найдавніших часів і до наших днів ці народи були і є дружніми сусідами, які мали багато спільних культурних та економічних інтересів і тісних політичних взаємин.

Тісні зв'язки між нашими народами існували вже за часів Київської Русі. Як зазначається в найдавніших літописках, Володимир жив у добросусідських і приятельських відносинах з чеським володарем, якого в Іпатіївському літописі називають Ондроніком, а в Лаврентіївському — Андріхом (В Іпатіївському літописі за 980 рік зазначається, що дві жінки Володимира були чешками).

Про наявність добросусідських відносин між нашими народами свідчить і перший староруський літописець Нестор.

Зрозуміло, що між окремими князями мали місце і незгоди, які кінець кінцем впливали з самої суті феодального ладу. Проте окремі суперечки мали епізодичний характер і не змінювали основного напрямку цих відносин, що розвивались під знаком дружби.

Якщо князь Данило, наприклад, і робив походи в чеські землі, щоб здобути собі лицарську славу, то вже його син Лев Данилович, як зазначається в Іпатіївському літописі за 1291 рік, приїздив до чеського короля з візитом дружби, уклав з ним мир до кінця свого життя і повернувся звідти з розкішними дарами і великими почестями.

Через Київську Русь стелився в чехословацькі землі стародавній шлях із Сходу, про який згадують арабські письменники вже в X ст.

Цей шлях був головною і на той час, мабуть, єдиною артерією тісних торгово-економічних відносин, які розвивалися між двома ранньофеодальними державами — Київською Руссю і Великоморавським князівством, чому в значній мірі, зрозуміло, сприяли і родинні зв'язки.

Цим шляхом проникали і культурні пам'ятки. Так, наприклад, збереглися відомості про те, що в південній Русі в XI і протягом наступних століть поширені були «Житія» чеських святих Вацлава і Людмили, а в старочеському монастирі на Сазаві жила пам'ять про руських святих Бориса і Гліба.

З падінням Київської Русі культурно-економічні зв'язки між народами не припиняються, вони розвиваються в Галицько-Волинському князівстві.

Оскільки безпосередній кордон між руським і чеським та словацькими народами проходив через Закарпаття, то саме через цей край, а потім через Галичину поширювались Кирило-Мефодіївські впливи на Київську Русь. Дальшому зміцненню живих зв'язків між нашими народами в значній мірі сприяв спільний слов'янський характер богослужіння.

Деякі церковнослов'янські пам'ятки виникли, очевидно, саме на Закарпатті, яке виступало своєрідним мостом між східними і західними слов'янами. До таких пам'яток насамперед слід віднести проповіді Григорія Богослова XI ст. (зберігається в публічній бібліотеці в Ленінграді), в пергаментному рукописі яких на церковнослов'янській основі виступають значні староукраїнські, а також чехословацькі діалектологічні нашарування.

Свідченням дедалі міцніючих зв'язків між нашими народами є також існування в кінці XIV і на початку XV ст. при Празькому університеті інституту для молоді з українських і литовських земель.

Видатною віхою в дальшому розвитку чехословацько-українських зв'язків був гуситський рух, в якому брали участь і

українці. Як відомо, після поразки гуситського руху багато послідовників Яна Гуса змушені були втікати за кордон, зокрема на Україну. Вони і ставали провідниками гуситської ідеології, відголоски якої так помітні в українських братствах XVI—XVII ст.ст.

Гуситство знайшло свій відгук на Україні завдяки антифеодальній спрямованості. Демократичний характер Запорозької Січі, яка була осередком антифеодального руху на Україні, має в собі багато спільних рис з гуситським Табором.

Гуситський рух одним із своїх наслідків мав поширення на Україні пам'яток чехословацької культури і, навпаки, пам'яток української культури в Чехословаччині. В XV ст. на Україні з'являються старочеські сказання, а також чеські переробки західноєвропейських легенд, повістей, романів (наприклад, «Gesta Romanorum», повість про королевицу Брунвіка, про Петра Королевицятка і ін.).

З другого боку, в граматиці чеха Яна Богослова (1571 р.) знаходимо найдавніший запис української народної пісні про воєводу Стефана, що починається словами: «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»

Не можна не згадати тут і про ті відгуки, які ширилися в Чехословаччині в зв'язку з національно-визвольною боротьбою під керівництвом Богдана Хмельницького. Ця боротьба знайшла позитивне схвалення не тільки з боку великого сина чеського народу Яна Амоса Коменського, а й з боку інших представників братнього народу.

Друга половина XVII та XVIII ст., що характеризувалася спадом гуситського руху після поразки на Білій Горі і затяжною боротьбою, яку український народ вів проти польської шляхти, а пізніше проти царського самодержавства, несприятливо позначилася на дальшому розвитку чехословацько-українських зв'язків, хоч і в цей час не припиняються взаємини між нашими народами.

Носіями цих взаємин виступають українські студенти, які в XVI—XVII ст. навчалися в Чехії та на Словаччині.

(Далі буде).

СКРОМНІСТЬ

Давно закінчилась практика п'ятикурсників.

Олександр Буценко, староста 52 групи фізиків, теж, як і багато його товаришів, давав уроки на «відмінно» та «добре», брав активну участь у роботі Мотовилівської залізничної середньої школи. Але чому він і тепер, ось уже майже місяць, реперує, два рази на тиждень, продовжує їздити до тієї ж школи? Олександр знайшов друзів — учнів восьмих класів. Ще перебуваючи на практиці, він разом із студенткою Т. Яковенко вирішив організувати гурток кінодемонстраторів. Робота в гуртку зацікавила всіх. Програма в плані теоретичного курсу гуртка виявилася недостатньою. Проте вирішили: учні повинні стати кінодемонстраторами. Немало допомогли в цьому і студенти Л. Міщенко, Н. Мурашко.

Практиканти розбили гурток на окремі групи по 4—5 учнів у кожній, привезли з інституту

на деякий час кіноапарат. Навчалися спочатку двічі на тиждень, а коли розпочалися практичні заняття, — навіть чотири рази. Залишилося провести п'ять-шість занять — і учні засвоють практичний курс роботи, що дасть підставу їм здавати екзамен на одержання спеціальності кінодемонстраторів. А роботи для них знайдеться: і в школі, і в селі, та й не тільки в своєму — сусіди теж скористаються з доброго почину ентузіастів.

Ось такий на ділі зв'язок школи з життям! Ініціатором цієї важливої справи у даному випадку є скромна, звичайна людина, студент нашого інституту. Так, скромна. Адже майже ніхто не знає, що О. Буценко до цього часу працює з учнями і відвідує лекції, встигає виконувати громадську роботу. Тільки з почуттям поваги можна говорити про цю людину.

Є. СУЛЬЖЕНКО,
керівник педпрактики.

НАМ ПИШУТЬ

Шановні товариші!

У номері Вашої газети від 3 квітня цього року розповідалось про пам'ятну зустріч студентів інституту з улюбленим композитором П. І. Майбородою. Цю інформацію передрукувала і наша газета... І тепер наші студенти теж з нетерпінням чекають обіцяної Платоном Іларіоновичем пісні про вчителя. Більше того, вони навіть хочуть взяти посильну участь у створенні такої пісні. Свідченням тому — вірші, які ми надсилаємо.

Отож просимо вас — старих знайомих композитора — показати Платону Іларіоновичу цей текст (вам, очевидно, зручніше зробити це), і може якраз він ляже в основу пісні про вчителя, зокрема про щастя майбутнього радянського педагога!

З привітом

Г. ГОРАШ,

відповідальний секретар газети «Радянський студент» Кам'янець-Подільського педінституту.

ПОЧЕСНА ПРАЦЯ ВЧИТЕЛЬСЬКА...

Педвузівці, молодь спілкова,
Ми дружня студентська сім'я.
Сердечна, як матері слово,
Про щастя в нас пісня своя:
Це вальс, що ми співаємо,
На диспут ідучи,
Це вальс, в яким кружляємо
Не зв'язані нічим;
Це спів про те, що близько вже
Омріяна мета —
Почесна праця вчительська
І зрілості літа.

О, скільки у рідному вузі
Душевних і милих людей!..
Для друзів хороших, для друзів
Звучи солов'їно щодень.

Наш вальс, що ми співаємо,
На диспут ідучи,
Це вальс, в яким кружляємо,
Не зв'язані нічим;
Наш спів про те, що близько вже
Омріяна мета —
Почесна праця вчительська
І зрілості літа!

Забудемо сесій тривоги,
Зібравшись у коло дружніші!..
Майбутні білці — педагоги!
Нехай же лунає гучніш

Цей вальс, що ми співаємо
На диспут ідучи,
Цей вальс, в яким кружляємо,
Не зв'язані нічим;
Це спів про те, що близько вже
Омріяна мета —
Почесна праця вчительська
І зрілості літа!

Редакція газети обіцяє виконати прохання наших товаришів з Кам'янець-Подільського педінституту і, друкуючи, з їх дозволу, лист і вірш «Почесна праця вчительська», закликає студентів, аспірантів, викладачів нашого інституту взяти участь у створенні нових пісень про радянського вчителя.

ПРО ВСЕ ПОТРОХУ

40 РОКІВ НЕ СТУЛЯЮЧИ ПОВІК

Сімдесятирічний Оскар Еріксон, який живе в місті Ескільстуна (Швеція), не спить уже протягом сорока років. У 1919 році, під час світової епідемії грипу, він захворів і після важкої кризи зовсім перестав спати. У 1936 році він прокинувся навіть під наркозом в момент операції.

Як каже Еріксон, він почуває себе чудово і дуже задоволений з того, що не витрачає час на сон.

НЕ ВІД ХОРОШОГО ЖИТТЯ...

Близько 1100 чоловік відгукнулись на газетну об'яву, в якій запрошувался 1 (один!) бажаючий виконувати роль мавпи під час традиційного фестивалю в англійському місті Істні. За плату в 25 фунтів стерлінгів актор мав просидіти тиждень у клітці, зодягнений у мав'ячу шкуру.

«ПЛОДИ ОСВІТИ» ПО-ІТАЛІЙСЬКОМУ

В Італії нараховується п'ять мільйонів неписьменних і 130 тисяч безробітних вчителів. На початку цього навчального року на 8600 вакансій вчителів у школах було подано 123 тисячі заяв.

ЛІХТЕНШТЕЙН ОЗБРОЮЄТЬСЯ

Парламент князівства Ліхтенштейн після довгих дебатов виніс ухвалу про збільшення своїх збройних сил на 15,4 процента. Досі армія цього німецького князівства складалася з 12 солдат, нині вона нараховуватиме 14.

ТЕПЕР ВСЕ ПІДЕ НА КРАЩЕ

Депутати японського парламенту часто засинають під час засідань. Щоб запобігти цьому, в буфеті парламенту запроваджено продаж збуджуючих пілюль.

21 листопада у басейні Палацу спорту відбулися змагання з плавання. Команди факультетів показали зрослу спортивну майстерність.

На фот.: лаборант кафедри математики Е. Василенко, яка перша із співробітників інституту брала участь у першості інституту з плавання.

Фото М. Шурыка.